45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 66 Կ. ՊՈԼԻՍ 9/22 ՅՈՒԼԻՍ 1901 5 ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 9 ՅՈՒԼԻՍ 1317 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճասէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره خصوصه

ՕՐԱԳԻՐ

(ՅԱՎԱՏԱՆՑ ՆՕՐԵՐ)

Ի՞նչ սիրուն էր Սահակ Մեսրոպեան գրական հանդէսը. մտքի վաստակաւորներ՝ ընկերական դասակարգի էն բարձրէն էն համեստը, համախմբուած էին Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, յարգանք մը ընծայելու Բարերարին յիշատակին։

Աղա Յովսէփ Իզմիրլեանցէն վերջ՝ որ գիտցած էր իր կտակովը անմահութիւնը գտնել, հիացուցիս կ'անդրադառնար Յանձնաժողովոյ Ատենապետ Վահան. Նորատունկեան էֆէնտիի վրայ։ Տասնեւչորս տարիներէ ի վեր ինչ գուրգուրանօք փարած է այդ գրական գործին։ Իր ոսկիէն աւելի սուղ ժամերուն մէջ՝ ինչ խղճմտութեամբ կ'ուսումնասիրէ երկերը, անձնակազմերը, գիտակից համոզում մը գոյացնելու համար իրական արժէքին համոզում մը որ չուշանար Յանձնաժողովոյ որոշումը դառնալու։ Եւ այս քաղմահոգ աշխատութեան աղդակը՝ ոչ այնքան պարտականութեան զգացումն է որքան իր գրական հակումներն եւ քմայքները։ Դիւանագիտական հակայ հանճարներ՝ կիպոյի, Թիւրի պէս, պէտք կը զգան յաճախ գրական պուրակներն ալ թեւածել։ Գրականութիւնը այդ մտքերու համար՝ սիսիփէ հմայք մը ունի։ Սատփան փաշայի առանձնասութիւնները կամպեթիա մը կը յիշեցնէին, Պօղոս էֆ. Պառնասեան լանառեղծական ճշմարիտ խառնուածք մըն էր։ Հիմա ընկերական դասակարգի բարձրաւանդակն են այդ երգնէների գրուններ՝ իրենց գրական գոյութիւնը մոռցնելու չափ սքջուած, վերէն՝ այդ լայնութենէն, արհամարհանքով կը դիտեն մեր գրական գաճաճ վաղը։ Սահակ-Մեսրոպեան հանդէսը սուր հեգնութիւն մըն էր «վաղուան գրականութեան» անմէջ պայքարը յարուցանողներուն դէմ ալ։ Բղմիրեանց կտակը գրեթէ նոյն էր իրենց գրական ծրագրին հետ։ «Տոհմային գրականութեան վերածութիւնը գնահատմի գաւառին աշխարհագրական ուսումնասիրութիւնը»։ Երբ այնքան հրապոյր կը զգան բարէն ու ճորէն, կամ այնքան հաճոյք չնկատեն կեանքի մը անգոյն միօրինակութիւնէն, ինչո՞ւ իրենց երկերովը չներկայանան Իզմիրեանցի ոսկիներովը վարձատրուելու համար. ինչ կ'արժեն գրական փայլուն ծրագիրներ եւ նախանձայոյզ վէճեր՝ երբ լուրջ երիտասարդութիւնը կը պակսի։ Պաղչակ, Զօլա, Ֆլօպէր ծրագիրներով չէր որ բնապաշտ դպրոցը հաստատեցին. իրենց գործերը յառաջ բերին գրական այդ յեղաշրջումը։ Դաւառացի հին գրագէտ մը վաղուանդրականութեան գաղափարն իսկ չունէր. իր գրական ներշնչման ամսաթով օրը օրին արտադրեց եւ սակայն իր գործերը ոչ միայն վաղուանն՝ այլ մեր ապագայ գրականութեան ալ փառքը պիտի մընան։ Գրական անուններու դէմ մղուած անխմատ պայքարը չէ որ գրագէտի փառքը կը չինէ։ այդ վարպապետ ապառած ժամանակը գրական լուրջ գործերու թո՛ղ յաղթանին։ այն տեսն միայն թերեւս իրենց ծրագիրը արժէք մը ունենայ։

* * *

Խառն ժողովը գաւառական հովութեան տրամադրելի Առաջնորդներու ցանկը պատրաստեց։ Մրքան քիչ է առաջնորդութիւնը տասնմնել բարեհաճող Սրբազաններու թիւը։ Դիտէինք արդէն թէ «քաջ հովիւ, ժողովրդեան հայր» մակդիրները մաշած պիտակներ են մեր կղերին, և թէ անոնց զոհողութիւնը շատ անգամ իրենց անձին հանգստութեան մէջ կ'ուրուագծուի։ և սակայն այդ գաղալքութեան պաշտօնական նուիրագործումը չդադրեցաւ կսկծեցուցիչ տպաւորութիւն մը ներգործելէ։ Չեմ գիտեր թէ գաւառական պաշտօնէ խուսափումին որքան ուղիղ կը համեմատի, սքեմը զգեցած օրը ըրած հանդիսաւոր ուխտերուն հետ։ Իրենք որ հրաժարեցան տուն իսկ ունենալու իրաւունքէն՝ անչուշտ Վասիլի ափունքը ապարանքներ վայելելու համար չէր, և երբ ուխտեցին մոռնալ իրենց ծնողքը, մերձաւորներու չրջանակին մէջ պերճ կեանքի մը վայելքները ըմբոշխնելու համար ալ չէր։ Կ'առարկեն թէ ալ ծերացած են և այս՝ զօրաւոր չքմեղանք մը կը նկատեն իրենց մերժումներուն։ Բայց ես այդ ծերութիւնը առաւելութիւն մը կը դատեմ, տարիներու չքնաղ փորձառութիւնն ու ազդեցութիւնը որքան օգտակար պիտի ըլլար իրենց խնամոց յանձնուած վիճակներուն և թերեւս դպրոց մ'ալ իրենց իրաւասութեան տակ գործող նորընծայ աբեղաներու՝ ծայրաւելով անոնց ծայրայեղ յաւակնութիւնը։ Իրենց ծերութիւնը և անձնական ակարութիւններն յաճախ խախտում յերիւրանքներ են միայն. դիտեցէք ինչ շուտ կ'ոգեւորուին երբ կաթողիկոսութեան կամ Պատրիարքութեան ընտրութեան մը լուրը կը հասնի. այն տեսն անշուշտ չպիտի ուզեն ծերութեան կամ հիւանդ նկատուիլ...

* * *

Եղնիկ վարդապետ Պապայեան տրամադրելի առաջնորդներու ցանկին մէջն է. և սակայն այժմէն կրցաւ Տրապիզոնի լաւագոյն պատառը կորզել։ Զարմանալի չէ՞ որ այդ վարդապետը առանց Արմաշական ըլլալու, անոնց չափ բազդաւոր է. Եղնիկ Հայրուբը իր պաշտօնավարութեան մէջ ցարդ իր գեղեցիկ գլուխը միայն կրցաւ իրր արժանիք ցոյց տալ, և այս ալ արհամարհելի բան չէ, Տրապիզոնցիք գեղեցկագիտական ճաշակ ունին, Եղիշէ վարդապետ Այվազեանէ վերջ ընտրեցին որ գեղանի Հայրուբը մը յաջորդ ընտրուէր։ Միայն թէ եթէ Եղնիկ վարդապետ կը փափաքի այդ առժամանակեայ պաշտօնը տեւական ընել, իր ձիւնաթոյր ծիքներու ապիտակութենէն կամ ամբիծ չերմերեսութենէն համաչափ ծալքերէն զատ՝ բարեմասնութիւններ և եկեղեցաշէն գործունէութիւն մը պէտք է ցոյց տայ, ինչ որ իրաւամբ կը սպասուի իրմէն։

* * *

Տարաբաղդ Ալիքսան Արփիաֆեանի վաղահաս մահը առիթ ընծայեց Ազգ Պատրիարքարանի համակիրներ դոյզ դիւանագէտներու ծանօթ աշնուասրտութիւնը անդամ մը եւս հանկուելու։ Թերեւան և Խաչատուրեան էֆէնտիները իրենց պաշտօնակցին մահուան առթիւ այնքան կարեկցութիւն զգացին որ պիրայօժար փափաքեցան այդ թափուր դրօնը իրենց մէջ բաժնել՝ ամսականը ամբողջովին հանդուցեալին որբերուն յանձնելու պայմանաւ։ Պաշտօնակցական այս սէրը այնքան հաղուագիւտ, այնքան պերճախօս է որ կ'արժէ հանրային շնորհաւորութեան։ Տարբեր խնդիր է թէ իրենց փափաքը որքան գործնական է։ Կը փափաքինք անշուշտ որ Թերեւան էֆէնտին Ուսումն. Խորհրդոյ մէջ սթոռ մը ունենայ, բայց այդ աթոռը քարտուղարինը պէտք չէ ըլլայ, ինքը շատոնց անցուցած է մեքենական հրանդներ պատրաստելու շրջանը. իր փորձառական խորհուրդներն են որ իր բարձր արժանիքը կը շեշտեն։ Խաչատուրեան էֆէնտի ինքնին Տնտեսական Խորհուրդ մը կ'արժէ, ո՛վ պիտի հաւատար թէ պարզ քարտուղարի մը պաշտօնի մը մէջ ամփոփուած պիտի կրնար երբէք սեսնել զայն։ Անշուշտ իրմէնց ձեռքին տակ երկրորդական քարտուղարներ պիտի աշխատցնեն Արփիարեանի գործը լրացնելու համար. այդ պարագային կ'արժէ որ Աղգը անոնց անունն ալ գիտնայ շնորհակալութեան նոյնքան բաժին մը, թերեւս աւելի ալ, հանելու համար անոնց՝ որոնք թէեւ ազնիւ գաղափարին վայրկեանան յղացողները չեն, սակայն տարիներով անոր գործադրիչները պիտի ըլլան օրական մէկէ աւելի ժամեր նուիրելով այդ գործին, և այս ալ արհամարհելի անձնուիրութիւն մը չէ, կարծեմ։

ՀԱՅԿ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

„ԱՆՈՆՑ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԸ"

Այս վերնագիրը ունի Քրիզանթէմի հռչակ հանած ա՛յնպէս սրտիտ մէկ նորավէպը՝ զոր փնտռելով գտանք վերջապէս Աբէ-Եէլան Մամուլի մարտ 1 թիւին մէջ, ուր կը ներկայանայ ճշմարիտ crise entée մը ինչպէս Ադոլֆ Խոսրովանէին մէջ՝ որ հեղինակն՝ Քրիզանթէմին՝ գլուխ գործոցն է...

Պ. Ենովք Արմէն, իր այլպէս հոգեղէն քոյր ԱՆԿԵՂՄՈՒԹԵԱՄԲԸ, այս վերնագրին կ'առաջնորդէր «գայթակղութիւններուն ամէնէն թանաւորովը բռնուողներն ու չլսուած համառութիւններու քջղեր հագնողները», որպէս զի զգան թէ իրենք ինչ որ ալ ըլլան, Աբէ է որ կ'ուղղէ... նոյն իսկ եթէ ըլլայ ճանչցուածներէն մը էլէրէն մէջ, գուցէ և այլուր։

Ձեմ գիտեր թէ աբրաէրի մը խոստովանանքի զացողները մինչեւ ո՛ր աստիճան կը խոստովանին իրենց մեղքերը անոր, միայն թէ սա ճշմարիտ է որ՝ տէրտէրները եթէ չար սովորութիւն ունենային իրենց բոլոր լսածները ամէնուն իմացնելու համար մէյ-մէկ նորավէպ կազմել, Քրիզանթէմի Անոնց Բարոյականը մէկ կատ պիտի չարժէր անոնց քով... միայն թէ հարկ էր մտիթ ի լուր աշխարհի քարոզել անոնց Բարոյականը զգացնելու համար թէ Սէ՛ր ոչ կ'ուզէն... հանգիստ-հանգիստ լսեմ՝ ուրը պէտք է։

Պ. Ենովք Արմէն դիտած մ'անուանէ զանոնք որ կը քստմնին իրաւամբ երբ կը կարդան այդ crise entéeները, զորս ինքն կարդալով կը աքանչանայ և անոնցմով կը ոգի իր Սէքս դ-ոնանդիսիները «ամէնէն սանձարգել in naturalibus նրբութիւններով», որոնց համար բացագանչելու է՝ ըսէ թէ «անբարոյականութիւն բառած բանը չէ»... ո՛հ, ո՛հ, պարո՛ն Moraliseur, ո՞ւր կ'դանաշորդաբինք կոր... դէպ ի in naturalibusը հէ... և այս անբարոյականութիւն չեն, այնպէս չէ... բայց չէ՞ հաւատար որ բոլոր այդ Գալիբոտները, Ագնէս Բարոյականները, Ադոլֆ Խոսրովանանները, Էլն., Էլն. որոնց վրայ գմայլելով կը գմայլիք moralisteի քջղեր հագած, անուղղակի propagandeներ են անոնց in naturalibusին։

Մանր էք երբէք Պոլսոյ արուարձաններուն մէջ, այն նեղլուկ փողոցները, ուր տունները՝ դէմ դէմի՝ կարծես իրարու վրայ կը թաւալին... — մտի՛կ ըրէք ուրեմն... Նորվէգ մըն ալ ես պիտի պատմեմ ձեզ։

Այդ փողոցներուն մէկուն մէջ, ճիշդ իրարու դէմ, կը բնակէին երկու ընտանիքներ՝ որոնք ունէին դեռաբոյս երիտասարդ մը ու նորահաս աղջիկ մը։

Սիրով կը տեսնուէին այս երկու ընտանիքները իրարու հետ։ Պարկեշտ էր երիտասարդը, իր գործին տէրը և, ինչպէս կ'ըսեն, աչքը դուրը չէր։ Հայր մը ու մայր մը իր որդիական սիրոյն միակ առարկաներն էին՝ որոնք կը դուրգուրային իրեն վրայ և սիրուն նշանած մը որ հոգի կու տար իրեն։

Դրբեւ գրագիր վաճառականի մը ու բաւական զարգացած, իր գործին եռեւեռն էր միշտ։ Վաճառականը իրեւ զաւակ կը սիրէր զինքը՝ որուն վրայ կատարեալ վստահութիւն ունէր։ Հեռու էր պղտական զգլխիչ հրապոյրներէն, մտածելով միայն իր ծերունի ծնողքը և իր ամբիծ նշանածը որ բովանդակ հրապոյրն էր սրտին, և որուն ապագայ երջանկութեանը համար կ'աշխատէր աչքի լոյս թափելով։ Սիրոյ վեհութիւնն էր որ՝ յանձին իր նագելի նշանածին՝ իր սրտին մէջ ծնունդ առած էր, իր սիրոյ անո՛ր համար միայն կը բաբախէր. ո՜հ, և որքա՜ն քաղցր է կոյս սրտերու կո՛յս ՍԷՐԸ... երբ, ո՛ր և է in naturalibus մը չի՛ դար։ չի՛ պարդիր՝ մտայնելու համար անոր ամենապայծառ մաքուր լոյսը՝ որուն մէջ ոեբբ միայն կը պատկերանայ իր ամբողջ սրբութիւնովը, իր բովանդակ էութիւնովը։

Հարեւան աղջիկը, գեղադէմ coquette մը՝ բաւական բուն նշանակութեամբ, ծածուկ սէր մը կը տածէր սրտին մէջ երիտասարդին վրայ։ Իր սիրուն ու մեղմոյշ աչքերը անդգալապէս անոր վրայ կը դառնային միշտ... կ'ուզէր հրապուրել զայն, բայց որո՞ւ հոգ, ի՞նչ կ'ուզէր թող ընէր, երիտասարդին սէրը իր սրտին մէջն էր... իր նշանածը, իր հոգւոյն հատորը, իր պաշտելին... անոր մաքն անգամ չէր անցներ թէ դրացուհին կը մտնէր իրեն համար, minandière՝ որուն կիսոջական ամէն դաւերն ի դերեւ կ'ելլէին։

Գեղեցիկ առտու մը սակայն, գարնան տաք օրուան մը արեւը դեռ նոր կը ծագէր, խիստ կանուխ ելեր էր պլբուհին. քուն չէր եղեր ան գիշերն ամբողջ, զաւեր էր վերջապէս հնարք մը և վերջնական էր որոշումը, ա՛ պէտք էր այդ անմեղ երիտասարդը զատել իր ամբիծ նշանածէն և... իր ծուղակը ձգել։

Հանդուցեալ, ջքուեցաւ, դուրս ելաւ ազնէն վաղանցուկ քայլերով ու չուներ եկեղեցին առաւ ուր տակաւին ո՛չ սէրբերէր կարն ո՛չ ոտրացաւ։ Մինչեւ կու գար թանգաւորը անդգամ փութկոտութեամբ մը դուրսը, բակին մէջ, յոյժ ու խստովը անմեղանան կը ցոլացնէին անոր՝ նիրքիրը՝ անոր ամբիծ այտերուն վրայ... ժամերն՝ մէկ քանի եռմեկակերեր ի վեր։

—Ո՞վ կ'ուզեն, ինչու՞ այդչափ կանուխ թեկը եւ, հիմիկուց մտմկոը դարմացնումով մը։

—Տէր Հ...ը կը փնտռեմ։

—Դեռ չէ՞ նկած՝ հիմայ ա՛ռ է, ուր չէ կու գայ։

Եւ իրաւ, Տէր Հ...ը եկաւ ու փիլոն առնելով եկեղեցի պիտի մտնէր՝ որ սանոն պէյուհին սերմերին մանրնալով ալը համբուրեց ու կեղծ ամօթխնամութիւնով մը՝ որ այսպիսիներուն յատուկ է,

—Ա՜խ, Տէ՛ր պապա — ըսաւ — խոստովանանք մը ունիմ քեզի...

—Դուն որդի՛ն ծուխն ես, ա՛ղջիկս — հարցուց քահանան՝ զարմացած...

—Տէր Ա...ն է մեր սէրբերը — պատասխանեց աղջիկը տատամսելով մը— մենք անոր ծուխն ենք։

—Էյ, օ՛րհնած —վրայ բերաւ Տէրտէրը լուրջ ձայնով մը — քա՜ Տէրտէր՛դ գնա՝։

—Ա՜խ Տէր Պապա, չիտե՞ս կիսուս եկածը, ես քեզի պիտոր խոստովանանք ըլլամ...

Ու Տէրտէրն ու աղջիկը կը մտնեն եկեղեցի և անկիւն մը կը քաշուին։

—Ըսէ՛, ա՛ղջիկս — կը հրամայէ Տէրտէրը հետաքրքիր դէմք մը առած — ըսէ՛ նայիմ, սա՛ ի՞նչ է ըսելիքդ։

Եւ աղջիկը թոթովելով, կակազելով, կափկափելով՝

—Ա՜խ... Տէ՛ր Պապա... չիտե՞ս... ա՛խ ինչե՞ր եղան... իւհ՛ւ... իւհ՛ւ... իւհ՛ւ... ա՛խ, չեմ կրնար ըսել... գլխուս եկածը... չէ՛նէ խե՞նթ էի քի... սատկ... մութնուլուսուն... սօխանները իմացի...

Տէրտէրը չուարած ու ծանր գաղանիք մը լսելու պատրաստ ու յօժարակամ՝

—Խօսէ՛, աղջիկս, խօսէ՛, մ'ամչնար, ըսէ՛ սէրբդ— կրկնեց արգանտանքով մը — Աստուած ողորմած է, մի՞նթ, ամէն բանին լրջին կը դրնշնուի...

—Ա՜խ, Տէր Պապա, սա մեր մանալուկն մ... ազային ազան կայ՝ Վ...ը, գիտե՞ս ես...

—Հա՛, հա՛, գիտեմ, օրհնած, իմ ծուխս է նէ, ընտոր չի գիտնամ՝ ազէկուկ, խելքը կը՞օխը տղայ մըն է, հարն ալ՝ պապա մարդ է... էյ, ըսէ՛ նայինք ինչ կայ, ինչ էղեր է քի...

—Իշտէ՛... ան առջին նայողը... իւհ՛ւ... ինչե՞ր պէրաւ գլխուս...

—Ինչ... չուտ ըսէ...

—Ինչ պիտոր ըլլայ... չի խանմ՝ծը... էրկու ամիս է քիմ էտեւէս ինկեր է... իս մարիկ մարիկ կը պէրէ... մանրմրի պիլէ քիմ...

—Չէ՛, ըսա՝ Տէրաէրը՝ անակնկալի մը ենթդէպ պատուելով. չէ, աղջիկս, ան անանկ տղայ չէ՝, մինչեւ հիմայ վրան բան մը լսուած չէ։

—Չէ մի՛... ինչ կ'ըսեն, Տէր Պապա — պատասխանեց պէրուհին ոգեւորմամբ մը— էրկի իրիկուն, կէս գիշերին, կլխուս ծուներ պէրաւ, չի խանմ՝ծը... ա՛խ։

—Ըսէ՛ նայիմ՝ ինչ ըրաւ։

—Ինչ պիտի ինէ սանա... սախատակ մը էրկնցուցեր է օտախս բէնեմ բէնին... ես ալ ինչ գիտնամ. տաք էր տէ՞ բէնեմբրէն պաց էի ծրքեր, գնա՛ մ'ուտեր՝ մի՞ խմեր տէ՝, սախատակին վրայէն քնէ՞ն, օտաս էկո՞ւ... մանուան դոզերն էի ինկեր։ Ծէնքէն սա՛ խալսեցայ... պէրէքնամ՝ Հէրսին քիմ՝ կը պնամամ ըսի տէ՝ վախցա... Աման, Տէր Պապա։ օտիրը պաղնեմ, գնա՝ տղան կանչէ մէկ մը, Թո՛ղ վաղ անկի իկնէն... չամնեաը։ չի խախեր, անանա գարայի մը պիտի ընէ, ես աղջիկ տղայ էմ, ինձի մէկը չէ՞...

—Հարբա՞ գարբդ իմացան մի։

—Չէ՛, ամանդ Տէր Պապա։ հարիկս մարիկս չեղաս պան ըսես, ինձի կը մնացնեն...

—Լէյ, հայտէ դուն գնա, էս անիկայ՝ կը կանչեմ տէ՝ կ'իմանամ։

Պէրուհին իր դերը կատարեր էր։ պէտք էր արդիւնքին սպասել... որ արդէն չուշացաւ... նոյն օրը, կէս գիշերին, երիտասարդը in naturalibusի մը հանդէպ կը գտնուէր հարեւան աղջկան սենեկին մէջ, ճիշտ ա՛ն հրահանգին համեմատ՝ որով զրպարտուեր էր խեղճը։ Միամիտ թէ ապուշ— վերադիրը դուռ գաւէ — այդ Տէրտէրը աղջիկը ճամբէն հաքը չի իր քովը հրաւիրեր էր երիտասարդը՝ խրատելու և զգուշացնելու համար։ Խեղճ երիտասարդը յանկարծակիի եկեր էր՝ երեւակայութենէն չանցած բան մը իրեն դէմ իրրեւ ամբաստանութիւն քահանայի մը կողմէ խօսուած սենեակով...։ Զայրոյթ մը զգացեր էր՝ կատաղութիւն մը եկած էր վրան։ մտածեր էր թէ՝ ինչպէս կարելի էր այդպիսի անպատուութեան մը զոհ երթալ. մերժեր էր բոլորովին, ու երբ քահանան որոշ կերպով բացատրեր էր թէ՝ ինչպէս աղջկան սենեակը մտեր էր, իմացեր էր երիտասարդը իրեն համար խաղցուած դերը ու լռեցեր, իրրեւ յանդգնարար, բաժնուեր էր Տէրտէրէն, փորձը նոյն գիշերուան վերապահելով։

Բայց դերերը կը փոխուին... պրէրուհին կատղեր էր երիտասարդին սիրտը... ա՛լ ան սիրտը չէր զարներ իր նշանածին համար... զգդրե՛ր էր աւելի յարաբերութիւն... խե՛ղճ ծնողքը պարտաւորեր էին նշանածը եռ ընել... Տէրտէրին ազօրէն խրնամ՝ յորդոր մը եղեր էր երիտասարդին՝ ինանելու պէրուհիի մը՝ որ երկու տարի մէկէն կործանուց։

Երեք ամիս չէին անցեր. աղքատիկ տունէ մը երկու տէրտէրով մանկամարդ աղջիկ մը դաղաղը դուրս կ'ելլէր... Երիտասարդին նշանածն էր ա՛ն...

Երիտասա՛րդը... ո՛հ. մի՛ հարցընէք, զգացե՛ր էր իր մեղքին գտանութիւնը. քի՛չ ատենէն անոր գերեզմանը փորուեցաւ իր նագելի նշանածին քով։

Ա՛յս եղաւ, «արուեստին ամէնէն սանձարգել in naturalibus նրբութիւնները»։ յայտարարութիւնը. անուղղակի réclameը... անաբարոյական միրոյ crise enteeն։ Այս է ոնանց բարոյականը...։ Ա.

ՋԱՆՁՈՒՈՐ ԴԷՄՔԵՐ

ՌԻՒԶԱՆՑ ԳԷՁԵՆԱՆ

(ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ Բ.)

Թիկնոց, կրծքի և էջ. աչք չունի գոնքի, կուչ կնան մը պէս։

Փոշոտոտը նեղկրծուկն իմացակցութիւնը յայտ. օձիքը պատկած, միտքը արթուն։

Հմտութիւն՝ տարիքին երկու անդամը։

Ձերմկոտիկ է մարմնը՝ բայց չը գիտեմ ինչ մը կայ իր նկարագրին վրայ՝ որ Քուրի կը զարնէ։

Ի՛ պտիկ, լեցուն խնդասածքը ֆաղրի համ ունի։

Արքոր, դէմքը ծամածուռ, խմբագրատաք լուսամուտն կողմնակի դուրս նայելով՝ սկսի քերել ծնօտին տեսը՝ հասկցէք որ չբերելիք խմբագրական փոթ մը գտնի հեսը։

Անպրելի մը չափ անթերի ու գեղեցիկ այս գլուխին մէջ է՝ առողջ ամբողջ բաները կրնաս գտնել, բայց ի՞... esthétique է։

Դարձի մարդ. չէ՝, գործի՛ն մարդը։ Ու ըսել թէ Պզանայոցմէ քանուած իր թերթը բաւական արդիւնք է։ Ինչո՞ւ երբ անոր համար խրատնէ՝ յոգնած յարբած, հրբիկ հրբիկ եկած է։

Կնոջ, ո՛չ թէ կնոջ։ Ամիկայ՝ բոլոր չը երուն ը երբ ուտելէն ալ կ'ենթադրուի, քանի որ մօտը չեղոյին համար գժուար պիտի ըլլար նշմարել խրատնդնելու քիթին պոչին տուած իր մկրատի հարուածները։

Քար կը ֆանէ չահանդրութեան մէջ... Սեմականի մը, իսկ Բաղաքական Տեսութեան մէջ կրնա՛ չափուիլ «Թայմզ»ի խմբագրի մը հետ։

Այս անուսապէտ հանճարը ուսումնասիրութիւն մըն ալ գրած է «Պօլսոյ Փարը» վերնագրով։

Եղիան ու Մրմրը, այդ դոյզ մը absolu դրագէտներ սրգողցուցած է։

Կարդացէք «Գաղղուած դատնիներ»ը գտնէք այդպէս ցղուած է ան և հատու։ Կը հնանիք իր «Ինչ կ'անցնի կ'դառնայ»ներուն, մէկ հատիկ է, իրր ponctuel տեղակատու. բայց երախտիքի պահուն՝ իրա՛ւ որ կծո՛ւ է, կծո՛ւ...։

ՆՇԱՆԱԲԱՆ. — Մրդում, մրդում... մրդում... ցրուիչներուն բերնին պատառը կիսելու ատիճան։

* * *

Թղթատանը քիչ մ'ալ իր «Բիւզանդիոն»ը, նայինք իր մշակներուն։

Պարարտ է արտը, ցարդ ֆիմ ենք

Քանայ հոն Վայրի Վարդը, հո՛ն Բաբկէն ալ ունի խաղալիք իր նարը, Զարուհի կը ցուցնէ մեզ ա՛նպէս, որպէս չէ՛ իրաք... Կնիկմարդը, Օ. Զ. Մն դաղրեցուց կարծեմ գրական գաղափար իր մարը, իսկ Հօրոյ՝ սանն ամենն կուգայ կենալ վեղարի մարդը։

ԹԼՈՌԻԿ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՎԱՐԴԻ ՄԸ ԽԱՄԲԻԼԸ

Տէր և Տիկին Ղ. Քանչելեան, ազգականք ու բարեկամք մեծ կորուստ մը ունեցան մահուամբ Արամ Ղ. Քանչելեանի որ երկարատեւն ազնաւալի հիւանդութենէ տառապելով՝ այսօր (Ծունիս 26. Բշ.) ժամը 5½ին նը-ջեց ի Տէր։

Տիար Ղ. Քանչելեան իր ողբացեալ քրոջ մայրակորոյս որդին Արամը որդեգրած էր և Տէր և Տիկին Քանչելեան իբրև հարազատ ծնողք ամէն տեսակ զոհողութիւն կ'ընէին սիրուն Արամին, իրենց այս մէկհատիկ ջրդէզն զարգացման և երջանկութեան համար։

Ցաւարկաւորութեան և թաղման ախուր հանդէսը կատարուեցաւ նոյն օր ժամը 10ին։ Ցաւն բազմութիւն մը կ'հետեւէր դագաղին։ Թաղման պաշտօնը կատարեց Պատ. Ցարութիւն Կարապետեան։

Դեռատի ննջեցեալը կ'հանգչէր չամչ գեղեցիկ դագաղի մը մէջ, ծաղիկներ սփռուած էին անոր ծաղիկ մարմնին վրայ և բարեկամներու կողմէ նուիրուած ծաղկեպսակներ կ'տարուէին անոր դագաղին առջեւէն...։

Անուանի Մանչեան էֆ. Մակարեանի ուղերձը զոր տխուր չեշտերով և արտասուալի աչերով արտասանեց տեղւոյն բարձրագոյն վարժարանի ժողովարարին մէջ։

«Վա՜խ Արամ, սիրուն աղուորիկ Արամ, հազար վա՜խ։ Քու անուշիկ կեանքիդ արշալոյսի նոյնաժամ արեւն ալ այսքան չու

իր «մարը մտաւ։» Գողարիկ վարդ, դո՛ւ ալ ինկար մահուան սուր մանգաղին առջեւ, սուր ճիչեր արձակելով...։ Սիրուն թռչնակ, դո՛ւ ալ զոհ գացիր անողոք հիւանդութեան մը ճիրաններուն տակ...։ Եթէ երկնքի հրեշտակ մըն էիր, ինչո՞ւ այս աշխարհ եկար, իսկ եթէ երկրիս վրայ իբրև մարդ ապրելու եկար, ինչո՞ւ այսքան շուտ (տարուան մը երկու ամսուան) գերեզման կ'իջնես... Մի՜, ինչո՞ւ չես շարժեր քու ուժեղ թաթիկներդ։ Ու ոսքերդ ինչո՞ւ հիմա չի ճառուողիրդ չի ճրլուելիար անուշիկ լեզուդ, որով քու սիրելի արտակիցներուդ, դրացիներդն մեծ հաճոյք և մեծ քէֆ կը պատճառէիր։ Ասուած իմ, աննկարագրելի կերպով որչափ սրտաճմլիկ է, սա հոգը գնել չգնալ Արամին մարմնոյն։ Ա՜խ Արամ, այս է կեանքը, դժբաղդ խաղալիք և անակնկալներով լեցուն...։

«Ես ալ իմ արտաքնուս կամիրջը չի կրցայ ետ կենալ երբոր տեսայ թէ օրեան ժամերուդ մէջ, ուղեղդի տաքէն տաքնալն, չէիր ուզեր խմել կամէն ու մի՛ չնչիրէն զրպա՜ն քան զուրեր զորովով և սիրով ու արցունքով կը մատուցանէր քեզի քու սիրելի մայրիկդ...։ Ես տա՜ղ, ցաւիդ սատկութենէն մեծ մարդու նման կը տքնայիր... զտրեդ ամենէն վերջին բարեբուռներու մէջ։ Ես հիմա հոն կատարեալ երջանկութիւն կը վայելէ լիուլի...։

«Վերջապէս սգակիր հանդիսականք, նիթ այս երկրաւոր մեղալի և աղէտալի կեանքը կարող ըլլայինք բաղդատել երկնային սուրբ և երջանիկ կեանքին հետ, միթէ իրրև հաւատացեալներ չպիտի՞ ըսէինք—թէեւ շա՛տ ծանր պիտի գար մեզ մարմնաւորներուս համար ըսել—թէ Արամը, այս մեր զեղեցիկ վաղամեռիկ Արամը..., մեզմէ աւելի բաղդաւոր է...։»

Պ-րոֆէսէ ՈՒՂԵՒՈՐ

ԱՏԱԲԱՁԱՐԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԸ

Սկիզբնէրը Պորա ընկերութեան նը-պաստով սկսած է հոս Աւետ. Եկեղեցին։ Այս կրօնական անջատումի պատճառները ի վեր հանել նպատակէս բոլորովին դուրս է այժմ, թիւրիմացութեանց տեղի չտալու համար։

50-60 տարի առաջ հաստատուած այս եկեղեցին՝ բաւական ժամանակէ ի վեր Պորա ընկերութենէն իր անջատ եկեղեցի ճանչցուած է, վասն զի Աւետ. ազգայինները հոս՝ յիշեալ ընկերութեան ուղղակի բեռ մ'ըլլալէ դադրած են այլեւս, իրենք իրենց մէջ նիւթապէս և բարոյապէս կարենալ կառավարուելու չափ յառաջացած ըլլալով։ Սա իրողութիւն մընէ որ ինքնին կը մատնանիշէ քաղաքիս Աւետ. հայերու զարգացումի չափը նոյնքան ժամանակամիջոցի մէջ։ Զարգացում մը՝ որ բաւարար նշան մըն ալ կրնայ համարուիլ յիշեալ եկեղեցիի անսահման բարգաւաճումին։ Այս առթիւ աւելորդ չէ յիշել թէ արդէն Ամերիկա գնացած և հոն բարձր ուսում առած—բժիշկ, քարոզիչ, ուսուցիչ — անտառներու համար ընական հեւեւանքն էր այդ անտեսական բարօրութիւնը եկեղեցիին։

Քաղաքիս Աւետ. ազգայիններու կրթական վիճակին վրայ ալ ակնարկ մը ձգելէ առաջ, հարկ կը համարիմ «Հայուհեաց վարժարան»ի վրայ քանի մը խօսք ընել անջատաբար, վասն զի սա՝ տեղական ժողովուրդին գործը չենք կրնար համարել, և ո՛չ ալ սակայն օտար հաստատութիւն մը ըլլալովին, քանի որ Ամերիկան ընկերութենէ վճարեալ քանի մը վարժուհիներէն զատ՝ մնացածը վարժարանի խնամակալութիւնը ինքն իր, այսինքն վարժարանի՝ հասցիներովը վճարելու և կառավարելու վիճակին մէջ է։

Արդ դուրս թողլով յիշեալ գիշերոթիկ վարժարանը՝ որուն վրայ քիչ մը ընդարձակօրէն պիտի գրեմ ի մօտոյ, Աւետ. հայերու կրթական (արական) վիճակը չատ անգոհացուցիչ է բաղդատմամբ ազգ. արական վարժարանաց։ Այս առթիւ կը թելադրեմ ընելու թէ՝ լաւ չըլլար որ իրենց մանչ զաւակները ազգ. վարժարանները ղրկեն, ինչպէս որ արդէն ազգայինք՝ իրենց աղջիկները կը ղրկեն Հայուհեաց վարժարանը գովելի անխարդախութեամբ մը. տասը իրենց դպրոցական պիտուէին մէջ ալ լացէն հասցէ մըն կը գտնեայ անտարակոյս։

Այս կերպով արիշ ո՛չ նուազ կարեւոր անպատեհութեան մըն ալ արգելքը առնուած պիտի ըլլայ կը յուսամ։ Աւետ. հայոց աղջիկներ՝—թուով աչելի քան իրենց կրօնակից եղբայրները, —բաղդատմամբ իրենց եղբայրներու անհամեմատ բարձր կրթութիւն մը ստացած ըլլալով, իրենք իրենց մէջ կնքուած ամուսնութիւնները մեծ մասամբ անյարմար կը մնան ի վերա միւս իրենց իգական սեռին։ Եւ ցաւալի է որ անխարդախութիւնն ալ դեռ այնչափ զարգացած չէ։

Սակայն ա՛յնպէս լարքերու մէջ այսպիսի ջրմուղութիւն մըն ալ չուսումնասիրուած համար պէտք չէր, նախ՝ իմ կարծիքով, անհրաժեշտ է կրթական ամէն նախապատրաստմէ վեր՝ դրթնդրուն միութիւն մ'ունենալու ձգտիլ։

Ա. Մ. Կ.

ՄԵՐ ԳՈՒՇԱԿԱՆՆԵՐԸ

ԿԵՍԱՐԻՍ.—Օնիկ էֆ. Ս. Դուլումեան։

ԱՅԻՕՆ ԳԱՐԱՀԷՍԱՐ.—Ստեփան էֆ. Դաքլանեան։

ԱԳՇԷՀԻՐ.—Կարապետ աղա Փափաղեան։

ՊՐՈՒՍԱ.—Սիմոն էֆ. Ս. Ուշաղեան։

ԱՏԱԲԱՁԱՐ.—Ստեփան էֆ. Սափրիչեան։

ԻԶՄԻՏ.—Յակոբ էֆ. Մոմճեան։

ԻԶՄԻՐ.—Սարգիս էֆ. Թէչիլեան։

ՊԱԼԸԲԻՍԻՐ.—Ղեւոնդ քահանայ Կամսարական։

ՊԱՆՏԸՐՄԱ.—Յովհաննէս էֆէնտի Սաղօեան։

ՍԻՅԱՍԻՅԱԹ

ԱՖՐԻԳԱՅԻ ՀԷՆՈՒՊԻ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Ինկիլիզէր Աֆրիգայի ճէնուպիսէ իգէարը մեթանէթ վէ սէպաթան կէրի սուրբայօր. հէր կիւն մէյտանը հարպան այլնան թէլէկրաֆնամէրեռէ պաղը պօէր միւֆրիզէրինին էսարէթի, պօէր մէվազիլինին զապթը՝ լիպար օլընդայր։

Կէյէն կէճէ վարիա օլան թէլէկրաֆնամէլէրին պիրինէ Պօէրլէրին Ինկիլիզ միւֆրիզէսի իւզերինէ հիւճում իթմայի, վէ ֆագաթ նայլիզ մուվաֆֆագիյէթ օլմասրը իսկար օլընդայր։ Պու թէլէկրաֆնամէլէրեռէ Ինկիլիզլէրին զաեաթը թէճաատ իսկիւրը իսկ աէ, Պօէրլէրին զահաթնա տաքը հէր պիր մավամաթ վէրիլմէյօր։

Պու քիւչիւկ զավզավարա միւնֆէրիտ թիւֆէնկ ամէյլէրի արաբնատա, պէօյիւք պիր միւսաատէմէնին իճբաբ իչին թէտարիքեաթ իճրա իսիլտիյինէ չիւրսէ եօգ սբր. պունդն իչին՝ գարիպէն ճիտտի՝ գաթի վէ ազիմ պիր մուհարեպէնին վուգու պուլտուղընա տաքը տէ խապէր պլընճաղ սբր սէնիլէպիլիր։

Էկէր Լորա Քիչնէրին պու սոն կիւնլէրեռ իթա իթտիյի եվամրէ պագըլաճագ օլուրսա, Աֆրիգայի ճէնուպիսէ իճրա օլընան հարէքեաթը հարպիկնին ֆաալիէթ վէ զայէթի ալթընտա պիր հարէքեթը մուհիմմէ սագլանմաղը հիս օլընդայր։

Տէրվիշ Մէյլ զաղէթասընդն իֆտաէսինէ կէօրէ, Բրիւքսէլէր միւֆրիզէսինին նէզարէթի վէ թարասատը ճէնէրալ կրօպէյէ Ֆոն Ռիւնը պօէր միւֆրիզէսինին հարէքեաթընը թարասատա տախի ճէնէրալ Կօրնիէ, Միսէ միւֆրիզէսինին թագիալի տախի ճէնէրալ Մորնայա նէյէ օլընմընդ տբր։ Ինկիլիզլէրին պիրիպիրինէ մէրսուբ վէ միւֆէտիգ պուլընան հարէքեաթը վազբալարը՝ եվվէլճէ գալէմի ալընմընդ, թասվիր ու միւթալէա վէ թէգդիգ խրիմիզ պիր բլան մուճիպինճէ իճրա իսիլտէքտէ պուլընմընդընա չիւպհէ եօգ սբր։

Լորա Քիչնէրին պու բլանը էր կէճ մէվգիի թասպիդէ վաղ իտուզ իթմէյէճէյի հագդընտա չիմտիտէն պիր ֆիքր պէյան իսիլէմէդ։ Ֆագաթ հէր տրիլիս հարէքեաթտան վէ քիչիւք միւֆրիզլէր զավզարնանան՝ մուսմակէյէրին վագթ ու զէման զաղանմաղա չալընտընը կէօրմէյիյօր։

Եանի կէյէնլէրեռէ Ինկիլիթէրատան կէօնտէրիլուզ՝ Աֆրիգայի ճէնուպէ միւթէվէճճիհնին հարէքեթ իթտիյի իսիլտա օլընան սիւմարի գուվայի իմատէրինին վիւսուլընա տէյին, հարէքեաթը գաթիէյի թէէիր իթմէքտէ տբր։ Կէօնտէրիլէճէք դուվայի իմատէրինին զայէթ պէօյիւք մատէտ օլմադ հասէպիյէ, Եվվէլճէ զաֆիէթինէ ինանընլամադ իտի։

Ֆագաթ Բրէթօրիատան ալընան խապէրլէրեռէ, չէհրի մէդքիւրէտ պուլընան սիւմարի գիւմրիի ասքէրիէսինին եէրինէ, գուվայի ճէնիմճէ բրատէ կէթիրիլէճէյի հագդընտաքի խապէրի սիւմարիսին տախի Ինկիլիթէրատան կէթիրիլէճէյի բիսմարթինի թպտիքթիմէքտէ տբր։

Ինկիլիզլէրին մէյտանը հարպտա իճրա իսիլէճէքլերի թէպէսիլլէթը ասքէրիէսէնէ օլայը, Աֆրիգայի ճէնուպի մուհարէպէսինին սէվրէի հիզզբասընտա թէպէսիլլէթը մաճիզ գրմասը իհիմալը վար սբր, պունա քիմիքին տբր։ Զիւնքի Ինկիլիզլէրին Թրանսվալ Գաբ վէ Օրանժ տախկիմնէ՞ իճրա էյլէտիքլէրի հարէքեաթը թէարիւզէյ վէ թէգիպիլիյէտէն պէրու՝ մուհարէպէյի մէգքիրէնին պունատան սօնրա էվվէլինտէ պիեաէ խուսուրիզ օլաճայը պէտ մուճիպինճէ իճրա իսիլմէյէ գալէմմէ։ Թասվիր ու միւթալէա վէ թէգդիգ խրիմիզ պիր բլան մուճիպինճէ իճրա իսիլմէքտէ պուլընմընդընա չիւպհէ եօգ սբր։

Լորա Քիչնէրին պու բլանը էր կէճ մէվգիի թասպիդէ վաղ իտուզ իթմէյէճէյի հագդընտա չիմտիտէն պիր ֆիքր պէյան իսիլէմէդ։ Ֆագաթ հէր տրիլիս հարէքեաթտան վէ քիչիւք միւֆրիզլէր զավզարնանան՝ մուսմակէյէրին վագթ ու զէման զաղանմաղա չալընտընը կէօրմէյիյօր։

Եանի կէյէնլէրեռէ Ինկիլիթէրատան կէօնտէրիլուզ՝ Աֆրիգայի ճէնուպէ միւթէվէճճիհնին հարէքեթ իթտիյի իսիլտա օլընան սիւմարի գուվայի իմատէրինին վիւսուլընա տէյին, հարէքեաթը գաթիէյի թէէիր իթմէքտէ տբր։ Կէօնտէրիլէճէք դուվայի իմատէրինին զայէթ պէօյիւք մատէտ օլմադ հասէպիյէ, Եվվէլճէ զաֆիէթինէ ինանընլամադ իտի։

Ֆագաթ Բրէթօրիատան ալընան խապէրլէրեռէ, չէհրի մէդքիւրէտ պուլընան սիւմարի գիւմրիի ասքէրիէսինին եէրինէ, գուվայի ճէնիմճէ բրատէ կէթիրիլէճէյի հագդընտաքի խապէրի սիւմարիսին տախի Ինկիլիթէրատան կէթիրիլէճէյի բիսմարթինի թպտիքթիմէքտէ տբր։

Ինկիլիզլէրին մէյտանը հարպտա իճրա իսիլէճէքլերի թէպէսիլլէթը ասքէրիէսէնէ օլայը, Աֆրիգայի ճէնուպի մուհարէպէսինին սէվրէի հիզզբասընտա թէպէսիլլէթը մաճիզ գրմասը իհիմալը վար սբր, պունա քիմիքին տբր։ Զիւնքի Ինկիլիզլէրին Թրանսվալ Գաբ վէ Օրանժ տախկիմնէ՞ իճրա էյլէտիքլէրի հարէքեաթը թէարիւզէյ վէ թէգիպիլիյէտէն պէրու՝ մուհարէպէյի մէգքիրէնին պունատան սօնրա էվվէլինտէ պիեաէ խուսուրիզ օլաճայը պէտ մուճիպինճէ իճրա իսիլմէյէ գալէմմէ։ Թասվիր ու միւթալէա վէ թէգդիգ խրիմիզ պիր բլան մուճիպինճէ իճրա իսիլմէքտէ պուլընմընդընա չիւպհէ եօգ սբր։

Ինկիլիզլէր Աֆրիգայի ճէնուպիսէ իգէարը մեթանէթ վէ սէպաթան կէրի սուրբայօր. հէր կիւն մէյտանը հարպան այլնան թէլէկրաֆնամէրեռէ պաղը պօէր միւֆրիզէրինին էսարէթի, պօէր մէվազիլինին զապթը՝ լիպար օլընդայր։

Կէյէն կէճէ վարիա օլան թէլէկրաֆնամէրին պիրինէ Պօէրլէրին Ինկիլիզ միւֆրիզէսի իւզերինէ հիւճում իթմայի, վէ ֆագաթ նայլիզ մուվաֆֆագիյէթ օլմասրը իսկար օլընդայր։ Պու թէլէկրաֆնամէրեռէ Ինկիլիզլէրին զաեաթը թէճաատ իսկիւրը իսկ աէ, Պօէրլէրին զահաթնա տաքը հէր պիր մավամաթ վէրիլմէյօր։

Պու քիւչիւկ զավզարա միւնֆէրիտ թիւֆէնկ ամէյլէրի արաբնատա, պէօյիւք պիր միւսաատէմէնին իճբաբ իչին թէտարիքեաթ իճրա իսիլտիյինէ չիւպհէ եօգ սբր. պունդն իչին՝ գարիպէն ճիտտի՝ գաթի վէ ազիմ պիր մուհարէպէնին վուգու պուլտուղընա տաքը տէ խապէր պլընճաղ սբր սէնիլէպիլիր։

Էկէր Լորա Քիչնէրին պու սոն կիւնլէրեռ իթա իթտիյի եվամրէ պագըլաճագ օլուրսա, Աֆրիգայի ճէնուպիսէ իճրա օլընան հարէքեաթը հարպիկնին ֆաալիէթ վէ զայէթի ալթընտա պիր հարէքեթը մուհիմմէ սագլանմաղը հիս օլընդայր։

Տէրվիշ Մէյլ զաղէթասընդն իֆտաէսինէ կէօրէ, Բրիւքսէլէր միւֆրիզէսինին նէզարէթի վէ թարասատը ճէնէրալ կրօպէյէ Ֆոն Ռիւնը պօէր միւֆրիզէսինին հարէքեաթընը թարասատա տախի ճէնէրալ Կօրնիէ, Միսէ միւֆրիզէսինին թագիալի տախի ճէնէրալ Մորնայա նէյէ օլընմընդ տբր։ Ինկիլիզլէրին պիրիպիրինէ մէրսուբ վէ միւֆէտիգ պուլընան հարէքեաթը վազբալարը՝ էվվէլճէ գալէմմէ ալընմընդ, թասվիր ու միւթալէա վէ թէգդիգ խրիմիզ պիր բլան մուճիպինճէ իճրա իսիլմէքտէ պուլընմընդընա չիւպհէ եօգ սբր։

«Տէյլի Մէյլ» զաղէթասընա քէշիսէ իսիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ՝ Բուսիա վէ Ճաբանա հիւքիւմէթլերի պէյնինտէ մէվճուտ օլան սասրը մէվճուտէթ վէ մուհասպէթ՝ մէվգիի սախիրէ սայէսինտէ տանա վիյասէտ քէսբը թագվիյէթ իթմիշ տբր։ Պու մէվճուտէթին նէթիճէսի օլարագ տախի հիւքիւմէթէն մէգքիրէթէյն պէյնինտէ զարիպէն պիր իթթիֆագ հասբը օլաճաղը սէօյլէնիյօր։

Բուսիա-Ճաբանա իթթիֆագը խապերի Ինկիլիզ մէթպուսատրն էքսէրիյէթինէ ազիմ պիր հէյէճան վէրմէքտէ տբր։

ԶԻՆ ԱՀՎԱԼԸ

Պէրլինէն «Թայմզ» զաղէթասընա եաղընընդայր։

«Բէօնիչ Ցայթունկ» զաղէթասը՝ նիմ բէամի պիր պէյնինտէ, Չին սոն թէլէկրաֆնամէլէրէ նազարէն, չինիյէ գասար ինիգասար սիւլհը թէէսիր էյ-տէն միւչբիլաթրն քեսքինէսի պէր թարսիֆ՝ օլարընդը եաղընդայր։ Զին ճէնէրալը Թինկ-Ֆունկ-Միանկրն պէօյիւք պիր՝ տասին թէէքիլինէ չաղրբընդը տախի տահին տէյիլ տբր։

ՄամանֆիՀ էճէնպիլէրին վէ միսիօնէրլէրին մէնգիլէրի, ասասքերը էճէնէպէնին պուլընմընդը զէմանա գասար էմին օլմասընդը անդաչընդայր։

Մէկքիւր զաղէթանընդ խմիխմասընընա կէօրէ՝ սէֆարէթխանէլէրին ասրարընասքի ֆասընդարա պէրանպէրէ իչդալ իթթիքլերի մահալլէտ իթթիխաղընա թէչէպպիւս օլընան թէտասպիրի թէՀաֆիզիզէյէ Զինլիլեր թասրաֆընտան միւմանասթ իգա օլընմագ իսթէնիմիշ տբր։

Զինլիլեր էէնի սէֆարէթխանէլէր մահալլէսինտէքի եամէնլէրին վէ մասպէտլէրին հալը հաղբը մուհաֆզագ օլընմադլա պէրապէր, սէֆարէթխանէլէրէ թախմին օլընաճագ էրազի ասհաղընա վերիմէսի լազըմ կէլէն թազմնաթընը՝ Զին խաղմէսինտէն տէյիլ, սէֆարէթխանէլէր թարաֆընտան վերիմսիզնի թալէպ իթմիշլէր տբր։

Պու խուսուստա իճրայի մուզաքերաթ էյլէմէք իւզրէ, Աւստրիա, Ֆրանսա վէ իթալեա սիւֆէրասընտան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն թէչքիլ օլընմընդ, նէթիճէյի միւզաքերաթտա, Զինլիլեր էրազի ասհաղընա թազմնաթ իթասընա մուվաֆֆագաթլա պէրապէր, էրազիճէ պազը իմթիեազաթ պախչ իթմէյէ տախի բազի օլմընդայր տբր։

ՀԻՒՔԻՒՄԱՐԼԱՐԸՆ ՄԻՒԼԱԴԱԹԸ.—«Սթանտարտ»ըն Պէրլին մուխպիրի Դրալ Էտուարտընը, Զարըն վէ իմբէրաթօր Վիլհէլմին օգոստոս օրթաբարընտա Մայանտատա իճրա իսիլէճէք պէօյիւք մանէվրատա միւլագաթ իսթէճէքլերինի, վէ պաատէռու Զար վէ Զարիցընդն պէշ ալթը հաֆթա իգամէթ իսթէճէքլերի Տարմշթատտա, դրալ Էտուարտընն իգամէթ իսթէճէյի Հօֆպուրկտա, վէ իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիչանընն միւսաֆիրլիյնի խասալարընը գաղալ իսթէճէքլերի Վիսպաատէռնաէ թէԱթիի գիւաբէթ իսթէճէքլերինի պիլտիրմէքտէ տբր։

Իմբէրաթօրընն վալիտէսի՝ իմբէրաթօրիչա Ֆրէտէրիգին նամիզանընը սէպպինտէն, պիրլ կէօնա չէնկիլլէր իճրա իսիլմէկէճէք տբր։ Ուչ հիւքիւմարարընն նէզալէրինտէ պաշ վէգիլլէրինին տախի պուլունանաճագընը միհրէմիլ ատա իսիլմէքտէ տբր։ Դրալ Էտուարտ՝ գապիլ քի Ավսթրիա իմբէրաթօրընա տախի գըտա պիր վիզիթա վէրէճէք տբր։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ

Սըրպիսթան հիւքիւմէթի՝ Սըրպիսթանընն չիմանը չաղալինտէ թիմագ չըմէնտաքֆէրինին ինչասը իչին, պիր Ֆրանսազ սէնտիգասը իլէ միւզաքերաթա պաշլամըշ սբր։ Պու չըմէնտաքֆէր իսթիթը Թունայը Նէշ վէ Վասնիաեա բասպի իսթէճէք տբր։ Պաշվէքիլ Մ. Վուչ՝ պու խուսուստա սարքը զայէթ էյլէյէրէք, կէրէք Բարիզպա վէ կէրէք Բէլգրատպուրկտա մաղհարը բաղպէթ վէ իթիպար օլընբր։ Սըրպիսթան թիճարէթինին Ֆրանսաեա ճէպպի իչին, կէյէնլէրտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի ճանիպինտէն Սըրպիսթանա պիր հէյէթը մանասուսէ կէօնտէրիլմիշ իսի։ Պունատան մատատա՝ Մարսիա թիճարէթ օտասը բէխի Մ. Սանթօնի տախի՝ Սըրպ ալէմը թիճարէթի իլէ միւնասէպաթա կիրիշէրէք, վէ պագը մէվատը թիճարէթինին սիւրիւմ վէ բիվանընը թէէմին էյլէմէք իւզրէ, տախիը Սըրպիսթանը կէչթ ու կիւզար էթմիշ տբր։

ՄԻԲԱԼԱՑ ՄՈՒՐԱՎԻԵՑ

Բէլգրատպուրկտան «Բարէլ» կազէթասընա եաղընընդայր կէօրէ, Բուսիանընն Բարկ սէֆարէթի տիթթաչէ միլիթէրի՝ սասրգ միրալայ Մուրավիէֆ, սիլքը ասքէրիանն իսթիֆա էյլէմիշ տբր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ԱՀՎԱԼԸ

Սիմլայտան Եվրօպա զաղէթասընընա եաղընընդայր։

Զըրաթի պանդալարը հագդընտա թէչէքքիւլ իսէն գանֆէրանս՝ 16 հաֆթա իսթիմատան սօնրա թաթիլ իսիլմիշ տբր։ Պու Դանֆէրանսատա՝ զիւրրատան մէտուն օլանլարա մուռավէնէթ էյլէմէք մայանատ իլէ, պանդալար ֆնտասը հագդընտա պիր լահնա թանդիմ իսիլմիշ տբր։ Պու պանդալար էվվէլա չէնիրլէրտէ, վէ պաատէռու գուլա վէ գասապաթտա տախի թէէսիս իսիլէճէք տբր։ Հինտիթթան վալիսի Լորա Քըրզըն թարաֆընտան Լոնտրատա քէչիրէ օլընան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Բէնճապ, կիճէրաթ վէ Տէգան հէվալիսինէն պայրի մահալլէրէ նիզամլը, իսէն պարպատան ասլայը։ Հալ վէ մէվգի կէրէյի կիպի քէսալը սէյահ էյլէմիշ տբր։ Հիւքիւմէթքէն իսանէք ալանլարը ասէտի 588,000 քիչէյի կէչմիշ տբր։

ԳՕՐԻ ԱՀՎԱԼԸ

Յուլիս 10 թարիխի իլէ՝ Սէուտան թ. դաղէթասընա եաղընընդայր։

Գիճէ էրաղիսի հագդընտա ախիրէն թէչատուսխէն միէֆիլիաթրն քեսֆէքտի բէթ ու իլալէ խրիմիշ տբր։ Գօրէքի մուդիմ Ճաբանընընդան ապէտի կիճատէն կիւսէ թէպալիա էյլէմէքտէ պիրդ Մէմլէքէթը մեզբիսրէսէքի Ֆրանսաբդլար՝ պէր Գաալիէթը ֆէվգալատէ իլէ թէզեիա վէ թէվսիի մատատ լէգ գալանլարը եաղընընդայր։

Մեկքիւր զաղէթանընն խմիխմասընընա կէօրէ՝ սէֆարէթխանէլէրին ասրարընասքի ֆասընդարա պէրանպէրէ իչդալ իթթիքլերի մահալլէտ իթթիխաղընա թէչէպպիւս օլընան թէտասպիրի թէՀաֆիզիզէյէ Զինլիլեր թասրաֆընտան միւմանասթ իգա օլընմագ իսթէնիմիշ տբր։

Զինլիլեր էէնի սէֆարէթխանէլէր մահալլէսինտէքի եամէնլէրին վէ մասպէտլէրին հալը հաղբը մուհաֆզագ օլընմադլա պէրապէր, սէֆարէթխանէլէրէ թախմին օլընաճագ էրազի ասհաղընա վերիմէսի լազըմ կէլէն թազմնաթընը՝ Զին խաղմէսինտէն տէյիլ, սէֆարէթխանէլէր թարաֆընտան վերիմսիզնի թալէպ իթմիշլէր տբր։

Պու խուսուստա իճրայի մուզաքերաթ էյլէմէք իւզրէ, Աւստրիա, Ֆրանսա վէ իթալեա սիւֆէրասընտան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն թէչքիլ օլընմընդ, նէթիճէյի միւզաքերաթտա, Զինլիլեր էրազի ասհաղընա թազմնաթ իթասընա մուվաֆֆագաթլա պէրապէր, էրազիճէ պազը իմթիեազաթ պախչ իթմէյէ տախի բազի օլմընդայր տբր։

Բոզպէրինին Տիւչէս Տալիան իլէ իզտիվամ էյլէյէնէյէ տապիր տէվէրան իսէն չաեիայը՝ սուրէթը ՝գաթիյէտ թէզդիպ էյլէեօր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԱՄԵՐԻԳԱ

Օսէստատան իչար օլընընդընա կէօրէ, Բուսիա իլէ Ամերիգա արասընտա թարիխի մէսէլէսինէն սօնրայը հասբլ օլան իխթիլաֆը էֆքիար՝ չիտտի էվվէլէքի չիստէթինի դայիպ իթթիյինէն, Բէթէրպուրգ մէՀաֆիզը բէսմիէսինտէ մէմլէքէթէն միւսաֆիրլինի խասալարընը գաղալ իսէճէքլերի Վիսպաատէռնաէ թէԱթիի գիւաբէթ իսթէճէքլերինին պիլտիրմէքտէ տբր։

Բուսիա մալիէ նազընը Մ. Վիթէ՝ մուգապէլէ պիրմիալ իճրասընտա քէնտիսինի գարթիյէն մուհագ էյօրմէքտէ օլմագլա պէրապէր, միւտաէիթթընը պիր տերէճէյի իֆիրաթբէրվէրանէաէ թէրմիճ իթթիրմէմէք ազմ ու պասիբէթինի պէսլէյօր։ Նազընը միչարէյէ՝ չիմտի թէքէվվիւն իսէն իխթիլաֆին՝ միւսաէպպինը սասթանէ իճապպէթնտան պուլընան վէսայիթը նազիքանէ վէ էֆիթրատքեարանէ իլէ միւպէտտիլը էթիլաֆ իսիլմէսի միւթալէասընտա պուլընընդայր։ Բուսիա հիւքիւմէթի իլէ մալիէ նազընընդն պուարդուը մաղասուը Բուսիանընն Վասիլիկնի մասլահաթկիւզարը թարաֆընտան՝ ախիրէն Ամերիգա խարիճէյէ նազընընդն նօթասընա կէօնտէրիլէն ճէվապտամէնին՝ թարզը իֆտաէսինան անկայրմընդ սբր։ Բուսիա հիւքիւմէթի՝ Ամերիգա իլէ Բուսիա արասընտա միւնասէպաթը սասթանէնին խալէլէվիր օլմասընա, կէրէք էվլոթասա՝ կէրէք Ագուայի Շարգտա մէնանֆիի սիեասէյէ վէ թիճարէթէսի նազթայի նազարընտան ալագատար իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իսկիւսար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ տանամատութեան առթիւ, չաթաթիրկուն Ս. Պատրիարքը, ընկերակցութեամբ Կիւլէսէրեան Տ. Բարկէն, Արշարունի Տ. Եղկիկիլ, Դանիէլեան Տ. Ներսէս և Սալլըեան Տ. Եղրաս վարդապետներու և քահանայից, Իւսկիւսար առաջնորդարանցաւ ուրկէ ի դիմաց Թագ. Խորհրդոյ հրաւիրակ եկած էին Նաեւ. Ծանօթ Ճարտարապետ Մէկիտոսեան Մ. Գրիգոր և Ալիքսանեան Ալիքսան էֆէնտիները։

Ժամը ինը անցած Ս. Կարապետ եկեղեցին մտաւ Ս. Պատրիարքը, ուր «Հրաշափառ»երգելով դիմաւորեց Զինքը դպրաց դասը։

Երեկոյեան ժամերգութենէն ու «Եկեսցէ»ի արարողութենէն յետոյ, հրաւիրուեցաւ Սուրբնեան եղբարց բընակարանը, ուր գիշերեց։

Երէկ առաւօտ Ս. Պատրիարքը, ի ներկայութեան երկուս խուռն բազմութեան և զանազան Թաղերէ եկած ուխտաւորներու, հանդիսաւորապէս Պատարագ մատոյց և օրուան տօնին առթիւ քառասուն վարկեանին աւելի պերճախօս քարոզ մը առաւ Պաշտպանութեան և Վարդավառի տօնիները քացատրելով, եւ իրը ընդարձակ ցանկանալով՝ Առակաց գիրքէն՝ «քանզի նշոյլ է մշանկնեաւոր լուսոյն և անարատ հայելի Աստուծոյ ազդեցութեան և պատկեր առատութեան նորա» խօսքը։ Հուսկ յետոյ պրաքուելու Թարգմանութիւններ ըրաւ Ն. Կայս. Վենետիկեան Թանկագին կնոջ համար։

Տ. Բարկէն վրդպ. Հանատամքին Աստուծոյանը կարդաց։ Տ. Ներսէս վարդապետ Դանիէլեան՝ վերատեսութեամբ կատարեց։ Աւագ-ծանկարկոնը էր Տ. Մարկոս վրդպ. Գարագաշեան։ Իսկ Տ. Վրդանէս Ծ. վրդպ Բաղուճճեան և Սալլեան Տ. Եղրաս վրդպ. կ սպասաւորէին Պատարագի Սրբազանի։

Յետ Ս. Պատարագի, «որ գշնորհս» երգելով հանդիսաւոր թափորով Ս. Պատրիարքը խորհրդարան կ'առաջնորդուեցաւ։

Սրբազան Պատրիարք Հօր մատած միջոցին ո խատուր ժողովրդական ակնկալութեան սպասակ ազանի մը թառցին, որ ուղղակի թռչելով եկաւ հինգ վարկեանէն աւելի Նորին Ամենապատուութեան աջ ուսին վրայ թառեցաւ։

*

Բարեյիշատակ Սուրէնեան Յովհաննէս էֆ.ի որդիք՝ Սրբազան Պատրիարք Հայրը, եկեղեցական ամբողջ դասը, Թաղ. Խորհրդոյ անդամները և ուրիշ ծանօթ ազգայիններ, 5—6 կառքերով իրենց բնակարանը առաջնորդեցին։

Ի պատիւ Նորին Ամենապատուութեան ճոխ սեղան մը սրուեցաւ, այս առթիւ բաժակներ առաջարկուեցան Սրբազանին, Սուրէնեանց նահապետունիոյն և Սուրէնեանց հարազատաց կնոջաց։

Վահան էֆ. Սուրէնեան՝ ի դիմաց գերդաստանին, շնորհակալութիւն յայտնեց Նորին Ամենապատուութեան որ բարեհաճեցաւ պատուել Սուրէնեան եղբարց բնակարանը, և օրհնեց իրենց սեղանը։

Տ. Ներսէս վրդպ. Դանիէլեան՝ խօսք առնելով, Ս. Պատրիարքին շնորհակալութիւն յայտնեց Իւսկիւտարի Թաղեցւոց և Թաղական Խորհրդոց կողմանէ, յիշելով թէ՝ Վարդավառի տօնին առթիւ մխիթարուեցան բոլոր թէ՛ Թաղցիք և թէ՛ ուխտաւոր ժողովուրդը։

Շնորհաւորութիւններ եղան նաև ազգային վաստակաւոր ճարտարապետ Մելիտոսեան Գրիգոր էֆ.ին՝ իր նոր ստացած Մէջիտիէ Դ. պատուիրանը շնորհելուն համար։

Մելիտոսեան էֆ. երախտագիտութիւն յայտնեց նախ Ս. Պատրիարքին, և ապա Տիկին Սուրէնեանին ուղղելով իր խօսքը ըսաւ, «Կը պարտիմ այս բաժակը ձեր կենացը համար, որ դուք միութիւնն ժամանակ, Սուրէնեանց պատուական գերդաստանին համար, թէ՛ հայր և թէ՛ մայր եղած էք»։ Ս. Պատրիարքը, իր գոհունակութիւնը յայտնելով ասոնց՝ Սուրէնեան եղբարց, օրհնեց ու կենաց սեղանը։

Այս առաւօտ Ս. Պատրիարքը Ս. Խաչ եկեղեցին պիտի երթայ և հանդ. Տ. Աբրահամի գերեզմանատան շնորհութեան խնդիրը պիտի կարգադրէ։ Ժողովրդական քարոզ պիտի խօսի, և յետոյ Պէրպէրեան վարժարանը երթալով պարգևաբաշխութեան հանդիսին պիտի նախագահէ։

Վաղ առաւօտ ալ, Ս. Կարապետ եկեղեցին պիտի գտնուի, և կանանց համար քարոզ պիտի խօսի։

Յորեկին Զատիկի բարձունքը պիտի ընէ ճաշը, որ պիտի սարքուի պատիւ Ս. Պատրիարքին։

—Օնոլիկ էֆ. Կիւզէլեան անունով բրնիկ Պոլսեցի Հայկապոլիկ մը, 1890 թուականին երկու հազար երկու հարիւր օսմ. ոսկի Ղալաթիոյ մեր Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյն ԼէՔՖ երած էր՝ յաւուրկ Վ-ԷՔՖՄԷՆԻ մը, պայմանաւորելով որ ցմահ իրեն 17 ½ օսմ. ոսկի ամսական վճարուի, և յետ մահու՝ ԼէՔՖ երած գումարը յանանայ Ղալաթիոյ Խնամակալութեան յարմար դասած եղանակաւոր գործածութեան աղքատաց և կարօտելոց համար։

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյն՝ վերոյիշեալ թուականէն ի վեր ամէն ամիս անխափան և կանոնաւորապէս վճարած է վերոյիշեալ անձին ամսական 17 ½ ոսկին։

Այս առաւօտ յիշեալին մահուան առթիւ, հանդիսաւոր յաղարկաւորութիւն մը պիտի կատարուի Բերայի Ս. Յովհաննէս Մկրտչեան Եկեղեցւոյն մէջ։

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ պատուոյժան Խնամակալութիւնը՝ ո՛չ միայն ի յարգանս հանգուցեալին անձամբ ներկայ պիտի գտնուի յուզարկաւորութեան տխուր արարողութեան, այլև փառաւոր ծաղկեպսակ մը ղրկի դնի հանգուցեալին դագաղին վրայ։

Կը լսենք թէ, այսպիսի բարեգործ անձնաւորութեան մը դագաղին հանդէպ, Ս. Պատրիարքի կարգադրութեամբ, իրը ներկայացուցիչ Ղալաթիոյ քարոզիչ Տ. Եղիսէ Վ. Պապասեանը եռ քահանայ մը պիտի դրկուին։

Զի մոռնանք յիշել թէ, Ղալաթիոյ Թաղական Խորհրդոյ մնացեալը, տակաւ մէկ տարուան չրջանի մը մէջ երկու հազար երեք հարիւր ոսկին չատ գումար մը վճարած է պարբերաբար բարեյիշատակ հանգուցեալ Կիւզէլեանի Անտան էֆէնտիին։

—Արմաշու սաստ նորընծայ աբեղաները՝ իրենց առաջին Պատարագները մատուցանելէ յետոյ, երկրորդ Պատարագի չրջանի մտած են և սկսած նաև քարոզներ խօսելու։

«Մասիս»ի քանանէրներէն Հարմակը Տ. Մեսրոպ սրբազան Նարոյեան, իր ուսնախմբութեան առթիւ, Ս. Աստուածածնայ և Ս. Մեսրոպայ երանաշնորհ թարգմանչաց վրայ սքանչելի քարոզ մը արտասանած է Արմաշու Մայրատաճարին մէջ, ի ներկայութեան երկսեռ հոգեժողովրդեան։

Եկեղեցւոյ ժամերգութեան աւարտումէն ետքը, ի պատիւ նորընծայիներու, դպրոցական հանդէս մը տեղի ունեցած է։

— Մատուռ Տ. Եղիշէ սրբազան Դուրեան Պոլիս պիտի գայ, և կ'ըսուի թէ նորատպակ Աբեղաները պիտի առաջնորդէ հոս, Ս. Պատրիարքին ողջամբուրի, եւ Կրոն. Ժողովոյ ներկայացնելու համար, ինչպէս որ ժամանակին Օրմանեան Սրբազանը ըրաւ իր անդրանիկ եօթը ձեռնասուն վարդապետներուն։

—Ակէց առաջ Ուսումն. Խորհուրդը՝ Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութիւնը հրաւիրած էր յաւուրկ գրութեամբ այն անպտտեհութեան վրայ, որ յառաջ կուգար դպրոցական աշակերտներու յուզարկաւորութեանց՝ իրը դպիր մասնակցելէն։

Կը լսենք թէ՝ Նորին Սրբազնութիւնը յայտնելով որ այդ մասնակցութիւնը անհրաժեշտ է, յանձնարարած է Ուսումն. Խորհրդոյ, որպէս զի այդ մասին առաջարկութիւն մը ներկայացնէ, ուր ճշդուած ըլայ թէ՝ ո՞ր չափով, և ի՞նչ պարագաներու մէջ դպրոցական աշակերտները՝ իրը դպիր պիտի կրնան մասնակցիլ յուզարկաւորութեանց։

—Նիկոմիդիոյ առաջնորդ՝ Գրիգորիսեան Տ. Ստեփանոս Արքեպիսկոպոս, որ այժմ Պարտիզակ կը գտնուի—ինչպէս նախորդ թերթով հրատարակած էինք— տեղւոյն Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյն կալուած քարուկիր ընդարձակ չէնքի մը համար նոր հանգանակութիւն կատարելու ձեռնարկած է։

—Արմաշու Փոխ-Վանահայր Տ. Եզիշէ Սրբազան Դոսթեան, ինչպէս նաև Դպրեվանուց միաբաններէն Տ. Յովհաննէս վարդապետ Մալեան, Տ. Թաթուլ վրդպ. Դուրեան, Տ. Թորգոմ վրդպ. Գուշակեան և Տ. Տիրայր վրդ. Ք. Մարգարեան «Ռօսիա» ընկերութեան ապահովագրել տուած են անձերնին, 10,000, 5000, 4000, և 2000 հազար ֆր.ի, արգիւնքը կրթական և աղքատանոցաց հատատութեանց յատկացնելու համար։

—Տ. Աղան Ծ. վրդպ. Արծրունի, այս տարի յաջողապէս հսկած է Արմաշու մայրավանքին չերմաջուծական գործերուն, և հակառակ ուրիշ տեղերու անյաջողութեան, Դպրեվանքը՝ 200 քիլէյէ աւելի խոզակ ունի այս տարի պատրաստ։

—Ս. Պատրիարքը՝ Դանտիլլիի երկոտասան Առաքելոց վարժարանը շաբաթներէն զրկած է, երկսեռ աշակերտաց բաշխուելու համար։

—Պրուսայի Առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպիսկոպոս Արշարունի այժմ օդափոխութեան համար Պոլիս կը գտնուի։ Թէև Նորին Գերապատուութիւնը ուրիշ տեղերու համար տրամադրելի չէ, քանի որ ընտրեալ առաջնորդն է, սակայն զարմանալով կը զարմանանք թէ՝ Թեմանիոյ և Պուլկարիոյ այցելու-հովուութեան պաշտօնին համար ինչքիկը պատրաստ թեկնածու կամ տրամադրելի ցոյց առած է։

Իրաւ է այս։

—Իզմիրեանց գրական Յանձնաժողովոյ այս տարուան բեղուն տեղեկագիրը պատրաստել՝ Ս. Պատրիարք Հօր վիճակուած էր։ Այդ պաշտօնագիրը արդէն ամբողջութեամբ հրատարակուած ըլլալուն, նոր բան մը չուենինք յայտնելու, միայն թէ՝ կը լսենք որ Տ. Վահրամ եպիսկ. Մանկունի, իբրեւ գրական քննիչներէն մին իր բաժնին համար դիտողութիւններ ըրած է։

—Կէտիկ Փաշայի դպրոցի գործը նոր կարգադրութիւն մը առած է, ցնոր պօրնո-ՐԷՆ առաձիգ ու աւանդական բանաձեւին տակ։

—Ս. Երուսաղէմայ միաբան Գալըպճեան Տ. Վրթանէս վարդապետ, որ Էրզրում պիտի երթար օգնականի պաշտօնով Մայլեան Տ. Եղրաս վարդապետին տեղ, Համազգային Անկեանցի Հայ-Մասրան հոգեւոր պաշտօնեայ կարգուած է։

—Ասոն Ժողովոյ վերջին նստոյն մէջ՝ Երիչաղէմայ միաբան Տ. Ներսէս վարդապետ Խապայեան (Սիսնապատում), Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ի կողմանէ՝ Ղազապատի հայոց Առաջնորդական Տիղապահ առաջարկուած է։ Վասն զի տրամադրելի եպիսկոպոսներ չեն յօժարիր երթալ մինչեւ Մուսուլ, Ղազապատ և Պաղդատ. ուստի ստիպուած են Երուսաղէմայ վարդապետ մը ընտրելու ու դրկելու։ Ներքէ՛ տրէ Արաբերէն մը գիտնայ, որ տեղական ընթացիկ բարքերուն։

—Ամասիոյ և Մարզուանի Առաջնորդ Վանքան Տ. Արիապակէս Ծ. Վարդապետ, շնորհակալութեան գիր մը ուղղած է Կրօն. Ժողովոյ հասցէին, զոր Եպիսկոպոսացման աստիճանին արժանի դատած ըլլալուն համար։ Այս գիրը վերջին նստին, յաւունի ժողովոյ, գոհունակութեամբ կարգացուեցաւ։

—Դումբարաչէն Զորեկցմացեալ թաղի Աղքատանոցի Տիրոջէն Ժողովը վերակազմուած է, հետեւեալ կերպով

Տ. Տրդատ քհնյ. Պոյաճեան։
(Ատենապետ)
Տօքթ. Արտաշէս էֆ. Աղնուորեան
(Ատենադպիր)
Մարգիս էֆ. Պէօճէկեան.
(Գանձապետ)
Անթուան էֆ. Գոլանճեան
(Մատակարար)

Ս մէջ չոր անդամներ, որք են, Գէորգ էֆ. Ֆասուլեանճեան, Բաղդասէր էֆ. Գարակէօզեան, Յարութիւն էֆ. Քէչէճեան և Յակոբ էֆ. Սանթաճեան, հրաժարած են։

—Սրվազէն կը գրուի թէ՝ տեղւոյն Առաջնորդ Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսը անկարգ ծերացած է, որ ի վիճակի չէ ո՛չ Ս. Նշանի վանահայրութեան պաշտօնը կատարելապէս վարելու, եւ ո՛չ առաջնորդական պաշտօնը։ Իսկ

Հէր չէյտ մուհաֆազան սրհէթէ չալըշտըրընը կիսպիվ, սիկարա քեազըլարընդն տասխ նաֆի օլմալարընա իթինա էմնիպ։ ՏԻՐԻՔ է ՊՕՆ վէ ՊԻՅԱԶ ԳԱՎԼԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեազըլարընը թավսիյէ իտէրիվ։ 8—50

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէֆտէ քեանն (էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիւչարնտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգդամտան վէ իհզար օլընան քեափֆէլի էավիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինա էլ տօլայը չէհրիմիզին էն մի-քէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նուսմանէի իմթիսալ օլմադ չէրէֆինի իհրաղ իթմիշ տիր. պու արգդամ վէ իհթիսամա մուռաղամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրէճէ ասըլ նաղարը էհէմմիյէթէ ալընամագ մէվատտրն պայլըճասը տը. ամէնին միսէլէմի վէ տեվֆիրը բէսմիյէնին տասխ մուսատտագ օլտուղը իւզրէ պուբասա ֆէքմալը իլէ նարի տիր. պու կիսպի պիր թէէսխատէն պէքլէնիլէն չու խրտէմաթը միսմանէնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթքարի օլմադ իւզրէ եէվմը թէէսխանէնի պէքլէնիլէն չու խրտէմաթը միսմանէնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթքարի օլմադ իւզրէ եէվմը թէէսխանէնի չիմիսկէ գատտար միբրաճասթ իսէ նիմիշմէ պուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճասթը լազըմէ տասխի քէղա պիլա իւճրէթ իթա խիլմէք կիսպի ինթիյաբ օլընան ֆէտաքեարլըգլար նազարը արդդամա այընաճագ օլար իսէ պու էճզախանէնին խաթինասը մէնֆասատան զիյատ հէմճինսինէ խրտամէթ կիսպի պիր ֆիքրը ինանիյէթսէզլերի իւզրինէ թէէսխա խիլմէշ օլտուղը սէրեալ թայլին իսէր, իշթէ չու թատտան օլընան հիմմէթը մասրուֆէֆտէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէբագդրատա գաթի տէրէճէյի քէրէրէք, պու կիսպի մէրթէյէ իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզտէն ամէ էրպապը միբրաճասթրն մէնմունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբրպպանընն տասխ խօշնատտիսինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէսէ քեափֆէլի իլէ վէ էմրատա քեապը իսթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը ամբրպպա հէր կիւն էվզաթը մուայէնէսէ հազրը պուլունտըգլարը կիսպի զիւքիւր ու իհնասէ մասասա օլմադ իւզրէ ամ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տը. էճզախանէսէ պուլընան այէաթ վէ էտէվաթը ֆէնինիյէսինդն միսքէմմէլիյէթի սէպպի իլէ եէկեճանէ տէնիմէյէ չայան օլան (թանիլիանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն Էվրօքասատ ազազզ սէնէ թանիլ իթտիրիլմիքտէն ասնրա իլէ ակֆա օլարագ քիմիակիր տիլոսաքրը իհրաղ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքքէպը Թրպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիսար վէ քիֆայէթինէ թէտիմ իսթիմիշ տիր. մուամիլէյէնին ֆէնը թանիլտէքի իգթիսարը պուբաճա նասը մաքսիմ իսէ, էվրօքաճասա օ սէրէճէճ մարուֆ տը, մուամիլէյէ պէտէնը ինանատա միբթաճը թանիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմաճ իլէ պիթթանիլ աթրպպանա ինդար վէ պինայէն ալէյէ աթրպպայի մուամիլէհիմին իշլէրինի պիր զամ տասա թէսնի իթմէքտէ օլտուղը կիսպի մէրի օլան մատնի նէպատթի հէր նէվ մէվատտը տասխ սուրէթը միբէմմէլիյէտ թանիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր։

ՏՕՔԹՕՐ ՀՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուամիլէյէ փարիսէ միուտաէթը մէտիսէ էմրաղը տասիլիէ վէ ասասկէ քէսալի իսթիսասա իսլէյուպ սարա, էքսբազմօս, իսթէրիք, եարբմ պաշ ազրը, նիւզիլ, ուշգուսուղլուգ, ուշգուտա կէղինմէք, չօճուգլարընդն իտրար թուքամամալարը վէ էնամի սինիրիսասթալընգլարընը էլէկթրիք իլէ թէտավի իսլէսիյի կիսպի մէսէլ սուլարը, վէ մէսէ սուլունդն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղըրտագ, գալպ, ագ վէ գարաճիյէր վէ պիւլեիմէվէ էմրաղը տասիսիէի սարէրի ֆէնինը թըպպրն էն սօն քէշֆիսաթը իւզրէ հէր կիւն սատպահան էօյլէնէ գատտար իտանպօլտա օղմիվէր պայընտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրիտ) էճզախանէլէրինէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիսն թէաթրօսու գարշուսընտա 165 նումէրօլու Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինէ միբրաճասթ իսէն իսասթէկեանը դապալ իյէր։ Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինէ հէր նէվ թէտավիի էլէֆթրիկի վէ էլէֆթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի էր-էբ Ռէ- 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան օրհնութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոտոն և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ամոյն են։ 12—104

ԵԷՆԻ ՆԷՇՐԻՒԱՔ
ՎՏԻՏ ՎԱՐԴԵՐ

Գայսէրի Ս. Կարապետ իսթամատնէսի թալէսլէսինին մահուանը դալէմի օլան մէղքիւր քիթապ ըէք նէֆիս վէ լաթիֆ չիրվէր իլէ ֆէյլէսոֆանէ մէգալէյէրի հավի վէ թէքմիլ քիթապ մէղքիւր մէքքէպի ալինին իսթիսամ էյլէսիսի մէսլէքի տալիմ իլէ քէսպ էյլէսիսի թէրագդայ պիր տէլիլը գավի պուլընմըշ օրմաղա ումմամ միլլէթաշլարընդը վէ ալէյհասուս Գայսէրի վանքանաշլարընդը ճիտատն թանիրիլ իտէրիզ։ ֆիյաթը 6 ղուրուշ օլուպ հէր քիթապճրատա վէ պաչրճա Մէքքէճանատա եալտըզ խանատ 8 վէ 9 նումէրօտա քեպչին կէդրոնական քիթապանէսինէ սաթըլըր։ 5—5

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԵԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրագ գալէմի խուլէֆաընտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէյնի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆանան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օր պէշ կիւնտէ պիր՝ մունթազամէն նէշր իտիմէքտէ օլան էվհարը մուսիգի կանոնա մէնթիգզով չարգը վէ գանթօ նօթասընը իրինճի ֆորմասը նէշր իտիլմիշ տիր։ Պիրէրթասէ էտինմէյէրինի հավէսքարտանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մահարը ֆիրուսթի Պաղա Ալի ճատտէսինէ 22 նումէրօրու Իսթանպօլ քիսթոպսանէսի, Մէրճանտա սաչը եղնա էֆէնտի վէ Էսկի Զաբիհէ ճատտէսինէ Սէֆա Ֆոտոկրաֆիսանէսիյէ սաիր մահէլլէր տիր։

Էն ալա վէ նէֆիս իլէքտրէք մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒՎԷՅՇ քեազըլարը եալընըզ սիկարա մէրգեալելարընը մէմնունն էտէպիլիր։ Պու քեազըլարընն ֆէվքէլյատ միէսսէրիյէթի մուգալիսէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլսըզլընան, գալգալարընն տէրունինտէքի սէֆիր մէրինէ վէ ալամէթի ֆարքդամը սայիրէյէ տիգդամ օլընմասը թավսիյէ ալընը։ 16—54

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էճզամը ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմըշ տը

ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՇՇԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՐՈՒԽՍԱՔԸՆԸ ՀԱՒՋ ՏԻՐ

Մեջնուր թօքրօրլու Բարֆքնան Բահնին վէ Բաղդէջ օլանդեշ տէր

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) ատենիէն թօզ՝ ռէսթլէրը Բէրլինի սուը էտամէթէ եալընընզ բարմագլարին արասընտա հասրլ օլան ֆէնա գօգուլու եարբշգան մատտէլէրինի, իւֆիունէթ, բէյնի վէ գաշընմալարընը տէֆ իյէր։ Պունտան պաշգա, բարմագլար արասընտա նասրը վէ նասրլաշմըշ ատրիլէրի չըգարը, սէրպէսթճէ կէզիլէպիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօթուգ ալթընտա վէ սաիր գարալը մանպլէրտէքի բիչիքլէրի, գօգուլարը իսիլիքլէրի վէ գաշընմալարը տասիլ գաթի սուբէթտէ տէֆ իյէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուլլանմասը՝ ռէսթլէրը Բէրլինի քէսքինէն հասէսինի թատտիգ իթմէքտէ տիրլեր։

Սուբէթի խսթիմալի գուժունդն տէրունինտէքի թարիֆատան անլաշըլըր։

Ումումի տէբօսը Ֆրանսգլուտա 55 նումէրօլու Վասիլաքի Թատրիտէս էճզախանէսի վէ պաշլըճա էճզախանէլէրտէ, էղա տէբօսարընտա վէ Պօն Մարշէ տէ գուժուտ 5 (պէշ) ղրուշա, թաշրա էճզախանէլէրընտէ վէ էճզա տէբօլարընտա 6 (ալթը) ղրուշա սահրմագտա տը։

Թաշրատան 6 ղրուշլըգ բօսթա բուլու կէօնտէրէնէ պիր գուժու ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷԾՅՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէգքիւր Սէրկիի Ումումիսինէ ֆիւքեաֆթընը, HORS CONCOUR ըէգալէթսիզ գազանմըշ տը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատտար էմնալընա թէվէֆֆիւգ իտէր

Թիւրքիա իչիւն եէկեճէէ անէնքասը 3. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթամպօլտա, Պահճէ Գարաւսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուայ իսթթը իւզէրինտէ

ՇԻՒՊԼԷԼԷՐ Իզմիթտ, Սիլիվրիտ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱՀՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՍԱ

1851Տէ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ԼԻԿ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիսպէսինին մուսիրի ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱՆԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պահճէ Գարաւ, Անանիասի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրարարտա իշկիզար վէ միբէպտէր աէնթէլէր արանըլմագտա տը

ԻՄԹԱՐ.— Շէրիմիզին էն մասարուֆ Ֆրանսագ վէ Ամման գումբանիալարընն սէրմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալա Ուէսթընընի 125 % տիր։ Իշթէ պու հազիգամ Ուէսթընին բազիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթարմէյէ էն պէօյիւք թէէմնամ տը։

Հէրգամ սէրվիս

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԸ

Հոգեբանական Վէպ

Հէղինակ Բօլ Պուրժէ

Թարգմանեց Օննիկ Զէյնրէ-Սաբրի

Գին 6 ղրուշ

340 էջ ութածալ

Վատահ ենք որ այսքան դիւրամատչելի գնով համակրելի թարգմանչին այդ հրատարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ արժանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ, որու համար հեղինակին և թարգմանչին անունները արդէն գրաւականներ են։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Կէպէք-Բաչա պաղչանտա (Զարչը դարուսը)

ՍԱՀԻՊ

Մէքքէպը Թրպիէի Շահանէսէն մէզուն

ԱՆԻՍՈՆ ՊԻԼՄԱՐԵՇԱՆ

Մուամիսի տասի

Մէքքէպը Թրպիէի Շահանէսէն մէզուն

ՎՐԹԱՆԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Էճզախանէնին մագազան էսասի

ՄՈՒԱԼԷՃԱԲԸՆ ԹԱԶԷԼԻՅԻ

ԷՏՕԼԸ ՊԷՊԷՔՈՒ — ԷՐԷՆՕ ԷԼԷ ԿՈԲԸՅՍԱԲ

ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԹԷՄԻԶԼԻՔ

ԿԻՃԷԼԷՐԻ ՏԱՍԻ ԱԶՐԳ ՏԸՐ

6—10

عافیت صلری

ԱՖԻՅԷԹ ՀԱՊԼԱՐԸ

Ինզրպագա տիւչար օլուպտա թէտավիսինէ իհմալ իսէնլէր վիւճուալարընը զէհիրլէմէքտէ պուլունտուղլարընա էմին օլմալը տրրլար. զիրա թապիյաթն խիլաֆընտա օլարագ կիւնլէրճէ միսէ վէ պաղրբագլարտա պիրիքիպ գալան եէմէքլէր վիճուտա ղրտա օլուտպա անը պէպլէյէճէք եէրտէ պիլաքիս զէհիրլի միգրօպլար բէյտա խուսպ թէտարիճէն գանը պօղարլար վէ իչիթասըզլըգ, միսէ ֆէյտաը, սանճը, եարբմ պաշ ազրընը, գաբան չիչկինլիյի, պաշ տէճնմէսի, միսէ պուլանթընը, կէօզ գարարթընը վէ սայիր էմրաղը տասիլ իսթամ իսէր։

Շէհրիմիզ պիրինճի սընրքի էճզանքլարընտան Անանն Գօլօլան էֆէնտինին իսիթրաքէրտէսի օլուպ մէճիսը Թրպպիէի Շահանէսէն թատտիգ օլունան Սֆիյէթ հապլարընն խթիմալի խգրպպագ պատուր վէ անտէն թէվէլիսա իսէճէք հասթրպգլարտան մուհաֆազա իտուպ միսէ վէ պաղրբագլարը թագվիյէ վէ հալ թապիսինէ իրճա իսէրէք թատտը տէրէճէյի մաթլուպատ հազմ իսթտիրիր. ուսմանի տէբօսը Տէբսատատէթտէ Ճըղալ Օղլունատա Անանուան Գապիտանանդն Ասրը էճզանանէսիտիր, Պահճէ Գարաւսընտա Քիւչիւք քեան, Միսքճեան վէ Մէրսամէթճեան էճզախանէլէրի իլէ պաչրճա էճզա տէբօլարընտա վէ էճզանանէլէրտէ սաթըլըր։

Թաշրատան թօփտան վէ բէրէքէտտէ սրքարրը գապալ օլունուր։ 7—20

Դ-ՐՈՒՇ (5) ղրուշտը

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ՞Զ

Ապղընրզրն զօգմամասընը, տիչէրմինզին խասթալրգտան քիւլիէն արի գալմասընը արզու իտէր իսէնիզ Պաղչէ Գարաուսընտա Նէզամիէ գարագոլը գարչու քէօչէսինտէ 1 նումէրօլը մասնալը մասասատա տիչ Թապիպի

ԽԱԶԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

պուլմալըսընը զ։

Մուամիլէյէ Մէքքէպի Թրպպիէի Շահանէսէն մէէզուն օլուպ, հիչ պիր ազրը հիսա իսթիտրմէքտէքին տիչ չէքմէքտէ մուհիսի պուլունտըզը պիր իլլաճ իլէ կալընըզ իբի սէֆիտատա էն չէտիսա տիչ ազրբլարընը քէսմէքտէ, «սօքրրեթ»կիրկիհէր նէվ տիչ էթի խասթալրգլարընը թէտավի իթմէքտէ վէ ֆէյնին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվճատա ալեսթիլար իլէ տիչ ասլարըմատտա տը։

Էնվալի թագմա տիչ վէ չէնէ իսալրտատաքի մէհարէթի քիսմէրէսի ումումի միչէթերիլրինին հիւսնիւ թէվէճճիսինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճումատա կիւնլէրի մուալէնէխանէսէ բազար կիւնլէրի տէ կէտիկ Բաչատտա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նումէրօլը խանէսինէ միբրաճասթ իսէն ֆուգարը մէճճանէն թէտավի իսէր։ Սապկալրը ոսասթ 1½ գատտար վէ ագչամրը տասթ սասթ 11ան սօնրա հէր վագրթ խանէսինտէ պուլունուր։

Գ Ի Ս Ա Կ

Մասնաբիւնտ գանանն օրէրա

ՀԱՅ. Մ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Գարբրիէլեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼԵՏԶԱ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Գին 5 գրշ.

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

)(62)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԵՌԵԱՐԻ»

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Աբբա Բիքօն Ժանին տուած քիչալիա կը գտնար, և երբէք զայն չէր յանդիմաներ։ Բայց իր յաջորդը, նախընթաց կիրակի պաշտամունքին տուած չըլալուն համար Ժանը, վաղեր եկեր էր, մահոդ և խիստ։

Ժանն չուզեց իր բարեկամական յարաբերութիւնները խզել վանասան հետ, և խոստացաւ հաճութեամբ ներկայ գտնուիլ ասկիպ եաքը չարունակ, ինք գիտնալով մինակ թէ քանի մը շաբթուան համար։

Բայց քիչ քիչ եկեղեցի յաճախելու սովորութիւնը առաւ և այս մաքուր ու տիրական Աբբային ազդեցութեանը ենթարկուեցաւ։ Լինքնին միտի բական, Աբբան չատ հաճոյ կը թուէր Ժաննին՝ իր ջերմեռանդութիւններ ու խանդավառութիւններովը։ Ժաննին մէջ կը թրթռացէր թելը կրօնական բանաստեղծութեան՝ զոր բոլոր կիները ունին իրենց հոգւոյն խորը։ Իր անհամբոյր խառնվելութիւնը, իր արհամարհանքը դէպի աշխարհն ու զգայականութիւնները, իր խորչանքը՝ մարդկային մտահոգութիւններուն հանդէպ, իր սէրը՝ Աստուծոյ վրայ, իր երիտասարդական և վայրենի անհոգութիւնը, իր պընդախիստ խօսակցութիւնն ու անյաղթող կամքը՝ Ժաննին վրայ կը թողուին տպաւորութիւն մը՝ որ մարիրոսներունը կրնար ըլլալ. և Ժաննն, արդէն տառապող ու խաբուած կին, կը հիացուցէր այս աղուն, երկնքի պատգամաբերին, խստագոյն մոլեռանդութենէն։

Երբէք Ժաննը կը տանէր մինթարիչ Քրիստոսին, անոր ցուցնելով թէ ի՞նչպէս կրօնքին բարեպաշտական վայելչութիւնը կը խաղաղեցնէն տառապանքները. և Ժաննն ծունկի կը չոքէր խոստովանարանին մէջ, խնարհելով, ինքզինքը պզտիկ ու տկար զգալով այս երէցին առջև՝ որ կը թուէր դեռ տանջրնդ տարուան ըլլալ։

Բայց Աբբան չուտով զատուեցաւ բոլոր գիւղացիներէն։

Արդէն անթեքելի խոստութիւն մը տածող նոյն իսկ իր անձին դէմ, անազոք անողոքութիւն մը կը ցուցնէր ուրիշներուն համար։ Բան մը մանաւանդ զինքը ցասումով և սրամտութեամբ կը լեցնէր, տարփանչը։ Իր քարոզներուն մէջ բորբոքումով կը խօսէր անոր մասին, քիրս լեզուով մը, եկեղեցական սովորութեան համեմատ, գեղջուկ ունկնդիրներուն երեսին նետելով որոտագոչ պարբերութիւններ՝ ընդդէմ հեշտասիրական կիրքերու. և զայրոյթին կը դողար, սաքերը գետին կը տուէր, միտքը պաշարուած ըլլալով այն սեռակ պատկերներով՝ զորս իր բարկութիւններուն մէջ կ'երևակայէր։

Մեծ մանչերն ու աղջիկները գաղտուկ նայուածքներով եկեղեցի կը մտնէին ու կելնէին. և ծեր գեղջուկները, որոնք կը սիրէին միչտ այդ բաներու վրայ կատակաբանել, հաւանութիւն չէին տար պզտիկ երէցին անողոքութեանը, երբ պաշտամունքէն ետքը ագռաւակ կը դառնային, կապոյտ պլուզով ալան և կամսա կրկնոցակով ագարակապանուհիին քով։ Եւ բոլոր ժողովուրդը վրդովումի մէջ էր։

Իրարու կը պատմէին, ցած ձայնով, այն խոստութիւնները զորս ան ի գործ կը դնէր խոստովանարանին մէջ, յետոյ այն անողոք պատիմները զորս կը սահմանէր. և, երբ ան տակաւին կը յամառէր մերժել թողութիւն տալու այն աղջիկներուն որոնց մաքրութիւնը վրթարուած է, կը սկսէին ծիծաղել ալ։ Կը խնդային, երբ ուռնական մեծ պատարագներուն կը տեսնէին երիտասարդներուն՝ նստարաններուն վրայ նստիլը, փոխանակ ուրիշներու պէս երթալ հաղորդուելու։

Բիչ առենէն երէցը սկսաւ լրտեսել ալ սիրահարները, անոնց հանդիպումները արգիլելու համար, ինչպէս պահապան մը կ'ընէ՝ հալածելով զոները։ Խրամներուն երկայնքը, և կամ բլրակներուն կուչին վրայ կսիւններու թաւուտքներուն ետեւը, ան որսորդի մը պէս կը սպասէր։

Անգամ մը այսպէս երկու հոգի գտաւ որոնք իրարու մէջքէ բռնած, զիրար համբուրելով կը քալէին դերբուկ արահետի մը մէջէն։

Աբբան պոռաց.

—Ա՛կ պիտի վերջացնէ՞ք, անկիրթնե՛ր։

Եւ մանչը, ետին դառնալով, պատասխանեց.

—Դուք ձեր գործերովը զբաղեցէք, Տէր Հայր, ասիկա ձեզի չի վերաբերիր։

Այն առեն աբբան խնամքաբեր ժողովեց ու նետեց անոնց վրայ, ինչպէս պիտի ընէին շուներուն։

Անոնք փախան՝ երկուքն ալ խնդալով. և հետեւեալ կիրակի եկեղեցիին մէջ, երէցը անոնց անունները ամէնուն խմացուց։

Բոլոր մանչերը դադրեցան պաշտամունքին անգամ մը ալ ներկայ գտնուելէ։

Երէցը ամէն հինգշաբթի դղեակին մէջ կը ճաշէր, և շաբթուան մէջ յաճախ կու գար խօսակցելու իր խոստովանդուսարին հետ։ Ժաննն ալ անոր պէս կ'ոգեւորուէր ջերմեռանդութեամբ, անմեթեական բաներու վրայ կը վիճաբանէր, հինաւուրց և խառնաշփոթ զէնքերը կը շօշափէր կարծես կրօնական պայքարներու։

Երկուքը մէկանց կը պատէին պատանուհիին ծառուին երկայնքովը՝ խօսելով Քրիստոսի վրայ, առաքեալներուն վրայ, Ս. Կոյսին վրայ և եկեղեցական հայրերուն վրայ, այնպէս մը որ իբր թէ զանոնք ճանչցած ըլլային։ Երբեմն կանգ կ'առնէին ծանրանալու համար խորունկ խնդիրներու վրայ, որոնք իրենցմէ կ'արտաբերուէին միամիտ քահանայրէն։ Ժաննն բանաստեղծական խորհրդածութիւններու մէջ կը կորսուէր՝ որոնք հրթիռներու պէս երկինք կը բարձրանային, միւսը՝ երէցը, աւելի որոշ միտքով, միշտ հետեւութիւն կը հանէր, հեղինակաւոր և մեծամամ մարդու մը պէս՝ որ մանրամասնութիւնքարանորէն կը թակէր անուծելի հարց մը։

Ժիւլիէն նոր երէցին հետ խորին յարգանքով մը կը վարուէր, կրկնելով միշտ.

—Ինծի յարմար կու գայ այս երէցը, դիւրաբեկ հաշտուող չէ։

Եւ յօժարակամ կը խոստովանէր ու կը հաղորդուէր, ասով օրինակ հանդիսալով չայլոցին։

Եւ հիմա գրեթէ ամէն օր, կ'երթար Ֆուրվիլլիներուն քով, կոմսին հետ որսորդութիւն ընելով՝ որ հիմա չէր կրնար իրմէ բաժնուիլ, երբեմն կոմսուհիին հետ ձի կը նստէին, հակառակ անձրեւներուն և օդին անպատասխանգամանքներուն։ Կոմսը կ'ըսէր.

—Իրենց ձիերուն հետ կատղեր են, բայց ասիկա աղէկ է կնոջս համար։

(Շարունակելի)